

Õiguskantsler

Linna- ja vallavalitsused

Teie nr

Meie 29.01.2018 nr 7-8/180096/1800457

Üksi elava pensionäri toetuse arvestamine hooldekodutasu omaosaluse hulka

Lugupeetud linnapea, vallavanem

Pöördun Teie poole ajendatuna sellest, et mõned kohalikud omavalitsused arvavad hooldekodutasu omaosaluse määramisel pensionäri sissetulekute hulka ka [sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 139¹ alusel makstava üksi elava pensionäri toetuse. Selline tõlgendus on väär. Seepärast kutsun teid üles täitma seadust, nii et pensionärid saaksid neile ette nähtud toetust täies ulatuses kasutada. Sotsiaalhoolekande seaduse § 139¹ lg 4 p 2 järgi on üldhooldekodus elavad pensionärid toetuse saamisel võrdses olukorras kõigi teiste üksi elavate pensionäridega. Hooldekodus elav pensionär maksab seal elamise eest, nii nagu kodus elav pensionär katab oma elamiskulud.

Eelmisel aastal oli üksi elava pensionäri toetus 115 eurot. Selle toetusega soovis riik suurendada üksi elava eaka majanduslikku iseseisvust ja vähendada tema vaesust pensionäri elukohast sõltumata.

Vald või linn arvutab üldhooldekodus elava pensionäri majanduslikust olukorrast lähtudes välja tema omaosaluse ehk summa, mida inimene peab hooldekoduteenus eest ise tasuma (SHS § 16). Puudujääva summa peavad aitama maksta eaka sugulased, kes on [seadusega](#) kohustatud talle ülalpidamist andma, või kohalik omavalitsus. Kohalikes omavalitsustes on paraku tavaks, et hooldekodutasu omaosaluse maksmiseks peetakse kinni kuni 95% inimese pensionist ja muust sissetulekust. Selle tulemusena jääb pensionäridele iga kuu mõni kuni mõnikümmend eurot nendeks kuludeks, mida hooldekodu teenus enamasti ei sisalda. See raha kulub tihtipeale prillide ja retseptiravimite ostmiseks, samuti vajalikele tervishoiuteenustele (nt hambaravi ja füsioteraapia), mida haigekassa täielikult ei kompenseeri.

Niisuguste kulude katmiseks saaks hooldekodus elav eakas kasutada üksi elava pensionäri toetust. Paraku on mõned omavalitsused arvestanud üksi elava pensionäri toetuse eaka kõigi muude sissetulekute hulka (eeskätt vanaduspension), mille järgi hinnatakse tema majanduslikku olukorda ja määratakse hooldekodutasu omaosalus. Nii jäävad hooldekodus üksi elavad eakad ilma neile seadusega ette nähtud lississetulekust, mida nad saaksid kasutada näiteks ravimite ostmiseks, prillide soetamiseks või hambaraviks.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kui üksi elava pensionäri toetus arvestatakse hooldekoduteenuse eest makstava omaosaluse hulka, vähendab see kohalike omavalitsuste rahalist koormust. See ei ole aga pensionärile antava toetuse eesmärk. Riigikogu nägi üksi elava pensionäri toetuse ette vaesust vähendava meetmena ning seda ei arvata ka toimetulekutoetuse määramisel inimese sissetulekute hulka.¹ Järelikult ei ole õige ega seaduslik kasutada seda raha kohaliku omavalitsuse kulude vähendamiseks.

Üksi elavad pensionärid peavad saama toetust täies ulatuses ning sellelt ei tohi kinni pidada muu hulgas hooldekodutasu. Vastasel korral ei paranda toetus hooldekodus elavate pensionäride, vaid kohalike omavalitsuste majanduslikku olukorda.

Loodan, et see selgitus aitab korrastada kohaliku omavalitsuse, üldhooldekodu ja selle elanike vahel toimivat arveldamise korda.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Sotsiaalministeerium
Sotsiaalkindlustusamet
Eesti Pensionäride Ühenduste Liit

Maria Sults 693 8448
Maria.Sults@oiguskantsler.ee

Eva Lillemaa 693 8439
Eva.lillemaa@oiguskantsler.ee

¹ SHS § 133 lg 2 p 1; vt ka [seletuskirja sotsiaalhoolekande seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu \(nr 300 SE\) juurde](#), lk 1.